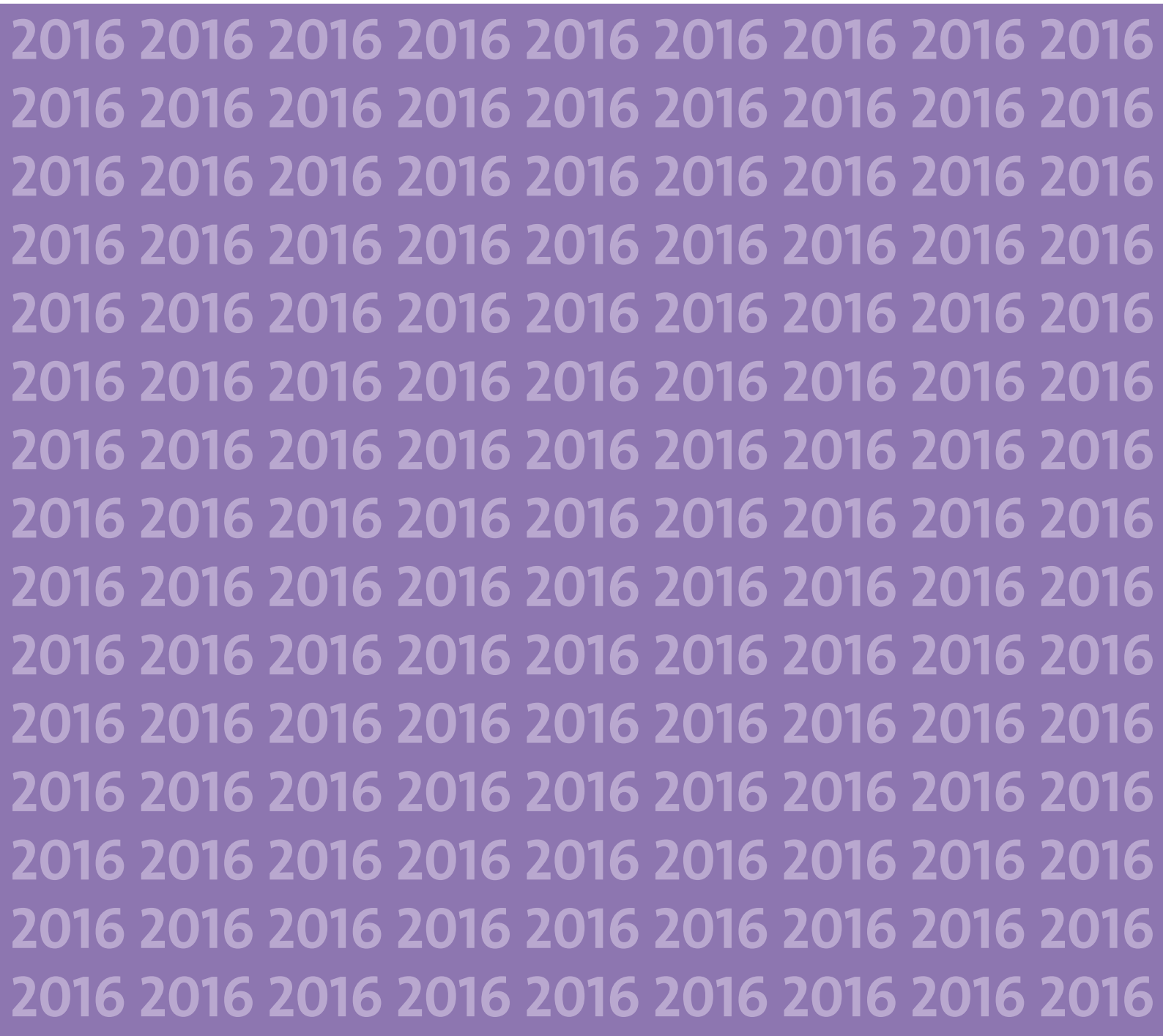


ÅRSPLAN 2016

MÅL OCH BUDGET

Augusti 2015

Rev 2016-01-15



Härnösands kommun

Innehållsförteckning

DEL 1 INLEDNING

DEL 2 MÅL OCH BUDGET 2016

DEL 3 OMVÄRLDSANALYS

DEL 4 EKONOMISK REDOVISNING

Inledning

Kommunstyrelsens ordförande

Mål och Budget för Härnösands kommun 2015

*Härnösand är på väg mot sin bästa tid.
Vägar vi tro det?*

Det finns i alla fall lovande tecken.

Härnösand växer!

Det byggs bostäder igen.

*Företagsklimatet är på stark uppgång, och besökare hittar
vägen till våra vackra och spännande platser.*

Här är porten till Höga kusten!

*Det finns en framtidstro som spirar, samtidigt som vi står
inför tydliga utmaningar. Unga och äldre som inte har jobb.
Omsorg om de som bäst behöver. Anpassning till miljösmarta
sätt att leva.*

*Och pengarna ska räcka. Inte så enkelt.
Även om vi har 1,5 miljarder att fördela.*

*Den här Årsplanen är berättelsen om dessa pengar, även om
bara en lite del kan bli återgivet. Det är berättelsen om hur
vi vill bygga välfärd och skapa utveckling. En berättelse om
mål och visioner.*

Välkommen till Härnösand 2016!

MÅL OCH BUDGET 2016

Vision 2019

Härnösand – bygger en hållbar framtid

Härnösand är en levande mötesplats där människor förverkligar sina drömmar. En kommun i positiv utveckling som tar ledarskap för framtiden. En plats med centralortens attraktion, landsbygdens rikedom och med uppkoppling mot omvärlden.

Härnösand erbjuder hög livskvalitet för alla invånare och gäster. Vårt gemensamma mål är ett solidariskt samhälle med ekologisk omställning som grund. Här bygger vi en hållbar framtid!

Nytt målprogram 2016-2019

För perioden 2016-2019 föreslår kommunstyrelsen att ett nytt målprogram ska antas. Modellen för mål- och resultatstyrning innehåller en tydlig målkedja och resultatuppdrag med tillhörande styrtalet.

Kommunens övergripande mål fastställs av kommunfullmäktige och gäller för perioden 2016-2019. De följs upp med sikte på 2019. I målprogrammet föreslås åtta kommunövergripande mål fördelade på två perspektiv. Det första perspektivet – Härnösandsperspektivet – fokuserar på önskvärd utveckling i Härnösands kommun. För att uppfylla dessa mål krävs det att många olika aktörer samverkar och att kommunorganisationen bidrar med sin del. Det andra perspektivet - Organisationsperspektivet – innehåller mål för den verksamhet som kommunorganisationen själv bedriver, de tjänster man levererar samt personal- och ekonomi.

Kommunfullmäktige fastställer årligen kortsiktiga mål i form av resultatuppdrag med tillhörande styrtalet till respektive nämnd. Resultatuppdragen anger nämndens viktigaste prioriteringar för det kommande året. Återredovisning av resultatuppdragen sker löpande till kommunfullmäktige som ett led i kommunens samlade mål- och resultatuppföljning. Kommunfullmäktige baserar sin bedömning av måluppfyllelsen på resultatet av styrtalet.

Nämnderna kan och bör utöver detta formulera egna årliga mål för sitt arbete med utgångspunkt från kommunens vision och övergripande mål.

Kommunens övergripande mål 2016-2019

Mål 1. Attraktivt boende i unik livsmiljö

Mål 2. Växande näringsliv med mångsidig arbetsmarknad

Mål 3. Ledande miljökommun med aktivt omställningsarbete

Mål 4. Kunskapsstaden där alla kan växa

Mål 5. Jämställd och solidarisk välfärd av hög kvalitet

Mål 6. God service med gott bemötande

Mål 7. Framtidens arbetsgivare

Mål 8. Välskött och stabil ekonomi

Härnösandsperspektivet

Mål 1. Attraktivt boende i unik livsmiljö

Härnösand är en öppen och välkomnande kommun som ger utrymme för nya människor och nya initiativ. En plats där man lätt kan möta andra och vara delaktig i samhällsutvecklingen. Härnösand är känt för sina attraktiva boendemiljöer, en levande landsbygd och närheten till Höga Kusten. Invånarna har god hälsa och känner sig trygga.

Ett pulserande kulturliv och mångfald av fritidsaktiviteter skapar möten över gränser.

Mål 2. Växande näringsliv med mångsidig arbetsmarknad

Härnösand har ett näringsliv som växer och företag som utvecklas positivt. Klimatet för entreprenörskap och innovation är gott. Nya jobb uppstår på en arbetsmarknad som är bred och inkluderande med ansvarstagande för miljö och goda arbetsvillkor. Utveckling av kommunikationer och infrastruktur ger starka förutsättningar på en regional och global arena.

Mål 3. Ledande miljökommun med aktivt omställningsarbete

All utveckling i Härnösand präglas av hållbarhet och gemensamt engagemang för minskad miljöpåverkan. Här utvecklas kunskapen som behövs för att skapa ett hållbart samhälle. Med förnybar energi, klimatsmarta lösningar, ökad självförsörjning och hushållning av naturresurser är Härnösand en föregångare i omställningen till en fossilfri ekonomi.

Mål 4. Kunskapsstaden där alla kan växa

Härnösand är en modern kunskapsstad med kreativa miljöer för utbildning och lärande. Framgångsrik skolverksamhet på alla nivåer ger alla chansen att lyckas. Nya samarbeten, kunskapsutbyte och närhet till högre utbildning lägger en grund för dagens och morgondagens jobb och näringslivets kompetensbehov. Folkbildning och kulturella uttryck ger inspiration till nytänkande.

Organisationsperspektivet

Mål 5. Jämställd och solidarisk välfärd av hög kvalitet

Härnösands kommun erbjuder välfärdstjänster av hög kvalitet där behoven styr och insatserna ges på lika villkor oavsett kön, sexuell läggning eller bakgrund. Resurser prioriteras så att allas rätt till utveckling och ett värdigt liv tillgodoses. Kommunens arbete präglas av lyhördhet och respekt för den enskilde. Barnens bästa är i centrum för alla beslut.

Mål 6. God service med gott bemötande

Gott värde, hög tillgänglighet och professionalitet är värden som genomsyrar Härnösands kommun. Kommunens medarbetare och politiker bemöter alltid människor med vänlighet, tydlighet och effektivitet. Genom samverkan respekt och lyssnande byggs det goda samhället.

Mål 7. Framtidens arbetsgivare

Härnösands kommun är en föregångare som arbetsgivare och erbjuder en attraktiv arbetsplats dit människor söker

sig. Organisationen präglas av nyfikenhet med beredskap för nya utmaningar. Medarbetare ges ett gott ledarskap, möjlighet till personlig och professionell utveckling och inflytande över sitt arbete. Härnösands kommun är en jämställd och hälsofrämjande arbetsplats med låga sjuktal, mångfald och goda arbetsvillkor.

Mål 8. Välskött och stabil ekonomi

I Härnösands kommun används resurser effektivt, ändamålsenligt och med långsiktighet. Uppsatta budgetmål uppnås och kommunens ekonomiska ställning är god. Långsiktiga och rätt genomförda investeringar och upphandlingar ger utveckling på kort och lång sikt. God analys och uppföljning samt respekt för miljömässig och social hållbarhet är en självklarhet.

Prioriteringar 2016

– så vill vi bygga Härnösand

För att bygga en hållbar framtid måste man gå från ord till handling. Målen ger en tydlig riktning och måste omsättas till verksamhet.

Detta är några huvuddrag i kommunens prioriteringar 2016.

Attraktivt boende i unik livsmiljö

Arbetet fortsätter för en offensiv och hållbar planering av Härnösand, med hänsyn till ekologi, långsiktig markanvändning, hälsa och god livskvalitet.

Bostadsbyggandet främjas genom samarbete med olika aktörer och en aktiv bostadspolitik. Äldres boende och boende på landsbygden ska ges särskild uppmärksamhet. Beredning av nya tomter på Lövudden resurssetts och nya bostadsområden planläggs.

Folkhälsoarbetet tar nya steg med utvecklad samverkan inom Rådet för trygghet och hälsa samt med Brottsofferjouren och Frivilliga resursgrupper.

En central resurs för tillgänglighetssamordning inrättas. Nya steg för kommunens demokratiarbete ska tas för att stärka medborgarinflytandet.

Investeringar görs för att stärka fritids- och friluftslivet, genom bland framtagandet av ett nytt idrottspolitiskt program och genomförandet av projekt för friluftsliv och spontanidrott. Driftssättande av nybyggda fritidsanläggningar och underhåll av de befintliga prioriteras. Vårdkasen och Västanå som attraktiva friluftsområden ska ges särskild uppmärksamhet. En ny tjänst på fritidsgården Kåken möter ett ökat antal besökare.

Ambitionen är i Härnösands kulturplan förverkligas,

bland annat genom ökade bidrag till kulturföreningarna, satsningar på kultur i skolan samt omställning för ny verksamhet på Sambiblioteket. Härnösand ska fortsätta profileras som sommar- och eventstad och en del av Höga Kusten. Samverkan Technichus/Teatern fördjupas.

Växande näringsliv med mångsidig arbetsmarknad

En särskild satsning mot arbetslösa i åldrarna 16-24 år kommer att genomföras i samverkan med bl a Arbetsförmedlingen och den nationella delegationen ”Unga till arbete”.

En viktig ambition för kommunen är att minska ungdomsarbetslösheten och att fler människor har möjlighet att få ett arbete. Insatser för integration av nyanlända är prioriterade, liksom motiverande åtgärder för de som står långt från arbetsmarknaden. Kommunens sysselsättningsarenor vidareutvecklas. Mer resurser läggs på sommarjobb och sommaraktiviteter för unga.

Härnösands kommun fortsätter jobba för ett gott företagsklimat med förbättrad information och service samt stärkt dialog mellan företag och politiker. Arbetet med etableringar av nya verksamheter och stöd till befintliga företag kommer att fortsätta. Konkret stöd till företagande ges genom inkubatorsverksamhet. En näringslivs- och tillväxtstrategi för socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar utveckling ska tas fram, med strategi för utveckling inom identifierade framtidsbranscher där Härnösands näringsliv har potential att växa med fler jobb.

Härnösand fortsätter profileras som en del av Höga Kusten med insatser för att främja besöksnäringen. Företagandet på landsbygden ska ges särskild fokus genom bland annat satsningar på fiberutbyggnad och nya projekt inom landsbygdsutveckling. Nya arenor för kreativa näringar, kompetensförsörjning och tjänster ska utvecklas. Satsningen på Technichus fortsätter, med målet att bli Sveriges bästa Science Center. Ett uthålligt arbete för att påskynda byggandet av Nya Ostkustbanan är prioriterat.

Ledande miljökommun med aktivt omställningsarbete

Härnösands miljöstrategiska arbete tar ny fart. En ny energiplan ska tas fram med mål för kommunens energi- och klimatomställning. Utveckling av kollektivtrafiken är prioriterad med strävan efter att uppfylla det regionala fördubblingsmålet samt uppnå attraktiv prissättning där ett mål är att under mandatperioden införa gratis kollektivtrafik för barn- och ungdomar.

Under 2016 läggs särskilt fokus på återvinning och

utvidgad fastighetsnära insamling av hushållsavfall. De kommuninterna resorna miljöanpassas målmedvetet och kommunen ska vara en förebild genom att ta steg mot en fossilfri fordonspark. Miljöcertifieringen av skolor fortsätter. Kommunens gång- och cykelstruktur utvecklas och produktion av förnybart ökar genom bland annat biogasproduktion. Genom aktivt deltagande i nätverk och nya samarbeten tar kommunen ytterligare steg i omställningsarbetet.

Kunskapsstaden där alla kan växa

Arbetet med nya utbildningsverksamheter och stärkt kompetensförsörjning tar nya steg. Yrkeshögskolan och Maskinhallen som energiteknisk arena ska vidareutvecklas. Sambiblioteket ska värnas och vidareutvecklas som ett nav för kunskap, utbildning och kultur.

Budget 2016 möjliggör fler lärare och assistenter för att klara ett ökat antal barn i våra skolor och för att fler elever ska lyckas. Särskilt fokus läggs på motiverande insatser till studier för unga vuxna som saknar grundskole- eller gymnasiebetyg. Fler elever ska slutföra kurser på Komvux med godkända betyg.

Planerade lokalförändringar inom högstadie- och gymnasieskolan ställer skolan inför den största omorganisationen på årtionden. Målet är stärkt kvalitet i undervisningen, bättre skola för eleverna samt ökad attraktivitet för lärare. Stort fokus kommer att läggas på att en omlokalisering med renoveringar av såväl inomhus- som utomhusmiljöer genomförs med barnens bästa i fokus.

Jämställd och solidarisk välfärd av hög kvalitet

Kvalitetsarbetet inom hemtjänsten fortsätter. Särskilt fokus läggs på att öka nöjdhet hos brukare inom hemtjänst och särskilt boende med ökad personalkontinuitet. Fler tjänster inom omsorgen och fler sjuksköterskor inom hemsjukvården ger ökad kvalitet.

Genom ökade resurser inom IFO, Individ- och Familjeomsorgen, ges bättre förutsättningar för stöd till utsatta barn och familjer samt en bättre arbetsmiljö för personalen. En särskild satsning görs på fosterhemsplacerade barns skolgång i samverkan mellan socialnämnden och skolnämnden.

Nyanlända och personer långt från arbetsmarknaden ska ges individuellt anpassade insatser och god möjlighet att rustas för jobb eller utbildning.

Läskunnigheten, särskilt för pojkar, ges ett särskilt fokus. Arbetet mot droger och förebyggande för barn- och unga i riskzonen förstärks.

God service med gott bemötande

Servicegarantier ska tas fram och information till företag och allmänhet ska vidareutvecklas.

Handläggningstiderna inom socialtjänsten ska ses över och kortas. Samverkan och samordning uppmuntras.

Framtidens arbetsgivare

Arbetet med kommunens värdegrund och organisationskultur fortsätter.

Satsningar sker på personalen och på kommunen som attraktiv arbetsgivare. Under 2016 tas konkreta steg mot flexibel arbetsstidsmodell med rätt till heltid. Rättvisa mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden är en självklarhet. En personalpolitisk plattform ska tas fram. Förmånsportalen ska ge nya möjligheter och Rekryterings- och bemanningseenheten implementeras.

Arbetsmiljöåtgärder på kommunens olika arbetsplatser prioriteras.

Välskött och stabil ekonomi

Kommunen ska fortsatt utveckla upphandlingar på ett kostnadseffektivt och kvalitetsskapande sätt. Arbetet med intern kontroll ska utvecklas och prognoser ska ha hög tillförlitlighet. Kommunen ska tydligt kommunicera sin ekonomiska ställning.

Kommunens ekonomi 2016

Skattesats

Skattesatsen föreslås förbli oförändrad, dvs 23,34 kronor. Borträknat skatteväxling har den kommunala skattesatsen varit oförändrad sedan 1996.

Kommunens energibolag HEMAB skapar genom sitt mål att ge Härnösand länets lägsta priser ökad köpkraft för företag och härnösandsbor. Effekten av detta motsvarar i ett länsperspektiv ca 50 öre lägre skattesats.

Kommunens intäkter

Skatteintäkter och statsbidrag utgör den dominerande delen av kommunens intäkter, som enligt prognoserna beräknas till 1 470 mnkr under 2016. Det är 57 mnkr mer än 2015 och motsvarar en intäktsökning på 4 %. Ökningen av skattemedel överträffar tidigare upprättade flerårsplaner. Härnösand har en växande ekonomi, vilket i grunden kan förklaras med de senaste två årens befolkningsökning (för perioden jan 2013-mars 2015 +450

invånare). Detta indikerar ett trendbrott mot den negativa utveckling som pågått under flera decennier.

Härnösands kommun beräknas under 2016 kunna uppbära finansiella intäkter till ett belopp av 20 mnkr. Dessa består av borgensavgifter, realisationsvinster, utdelning, gottgörelse från pensionsstiftelse och övrigt. Finansiella intäkter kan också balansera mot synergieffekter mellan nämnd och bolag.

Den totala intäkten beräknas därmed till 1.490 mnkr. Från detta avgår beräknade finansiella kostnader, främst pensioner, med -24 mkr och avskrivningar -33 mnkr. Avskrivningskostnaderna har ökat vilket beror på den högre investeringstakt som kommunen haft under de senaste åren.

Kommunens disponibla medel beräknas därmed till **1 433 mnkr.**

Sammanställning		
(avrundat till hela mnkr)	Intäkter 2016	(Budget 2015)
Skatteintäkter	1134	(1095)
Statsbidrag	336	(320)
Finansiella intäkter	20	(20)
Summa	1490	(1433)
Avgår Finansiella kostnader	-24	(-21)
Avgår Avskrivningar	-33	(-23)
Disponibelt	1433	(1389)

Överskott/resultat

Överskott för 2016 beräknas i detta budgetförslag till 15 mnkr vilket motsvarar 1,0 % av statteintäkter och statsbidrag. Därmed återstår 1 418 mnkr i centrala medel att fördela på nämnderna. Det är 42 mnkr mer än 2015 och 223 mnkr mer än 2011.

	Intäkter 2016	(Budget 2015)
Disponibelt	1433	(1389)
Överskott/resultat	15	(14)
Att fördela på nämnderna	1418	(1375)

Kommunfullmäktiges budgetbeslut

Kommunfullmäktiges budgetbeslut innebär att tillgängliga centrala medel, 1 433 mnkr, fördelas över de fyra verksamhetsnämnderna, kommunstyrelsen och på ett överskott/resultat.

Fullmäktiges beslut innebär också att vissa väsentliga prioriteringar inom nämndernas budgetar fastställs.

Efter kommunfullmäktiges beslut

Efter kommunfullmäktiges tilldelning av skattemedel till nämnderna ska varje nämnd utarbeta en slutgiltig nämndsbudget där även nämndens övriga intäkter anges. Dessa nämndsbudgetar tillställs kommunfullmäktiges sammanträde i november 2015 för kännedom. Nämnderna har sammantaget mer än 300 mnkr i tillkommande intäkter utöver skattemedel.

Investeringsbudget 2016

Den totala investeringsvolymen förslås under 2016 uppgå till 63 mnkr. Den preliminära investeringsramen för 2017-2018 uppgår till 75 mnkr resp 62 mnkr.

Investeringsbudget 2016 +

investeringsplan 2017-2018, mnkr

	2016	2017	2018	Totalt
Kommunstyrelsen	9	12	12	33
Samhällsnämnden	50	57	47	154
Arbetslivsnämnden	1	1	1	3
Skolnämnden	2	4	1	7
Socialnämnden	1	1	1	3
TOTALT	63	75	62	204

De största objekten inom samhällsnämndens investeringsbudget 2016 utgörs av Västra Kanalbron och utvecklingen av infrastrukturen för bostadsområdet Lövudden, total 15 mnkr. För finansiering av dessa beräknas motsvarande belopp, 15 mnkr, behöva upplånas.

I ovanstående investeringsplan för 2017 och 2018 finns inte större objekt så som järnvägsbron vid Ådalsvägen och kajerna inräknade. För sådana investeringar krävs separata beslut med medelstilldelning. För att kommande år kunna genomföra investeringar på höga nivåer krävs endera betydande årliga utfall eller upplåning.

Budgetramar 2016

Varje nämnd ska i anslutning till nationella och kommunala mål och gällande reglemente ansvara för att verksamheten bedrivs med angivna medel.

De nedan angivna jämförelserna med budget 2015 har justerats efter de överflyttningar av verksamheter som skett mellan nämnder/kommunstyrelsen.

ARBETSLIVSNÄMNDEN 44,9 mnkr

+ 2,8 mnkr

Arbetslivsnämndens viktigaste uppgift är att stödja människor att utveckla sina kompetenser för arbetsmarknadens behov genom arbetsmarknads-åtgärder, integration, vuxenutbildning och yrkeshögskoleutbildningar.

Nämnden ansvarar för Vuxenutbildning i form av KomVux, LärVux, Sfi, Lärcentrum och Yrkeshögskola samt Tolkförmedling.

Nämnden har också ansvar för mottagning, introduktion och samordning av integrationsverksamhet av nyanlända.

Nämnden utför även serviceinsatser till stöd för andra nämnder och förvaltningar vilket bidrar till att bryta utanförskap och att ge personer meningsfull sysselsättning.

Arbetslivsnämnden tilldelas 44,9 mnkr vilket är 2,8 mnkr mer än 2015.

Tilldelningen innebär resursförstärkningar:

2 mnkr extra medel för jobbskapande insatser med särskild inriktning på integration

Ökad satsning på sommarjobb

Vidareutveckling av Maskinhallen

Arbetslivsnämnden ges en investeringsram på 1,0 mnkr för utrustning inom yrkesutbildningar och maskinhallen.

Resultatuppsdrag Arbetslivsnämnden 2016

Andelen nyanlända som inte är i behov av särskilt stöd ska vara i sysselsättning eller studier två år efter att uppehållstillstånd har beviljats ska öka

Baslinje 2014

Målnivå 2016 20%

Andelen deltagare under 25 år som saknar grundskole- eller gymnasiebetyg, och är inskrivna i arbetsmarknadsåtgärd som börjar studera för att komplettera betygen ska öka

Baslinje 2014

Målnivå 2016 40%

Andelen kursdeltagare som slutför en kurs på Komvux med godkänt betyg ska öka

Baslinje 2014 66%

Målnivå 2016 70%

SAMHÄLLSNÄMNDEN 163,2 mnkr + 2,7 mnkr *

Samhällsnämnden ansvarar för miljöarbete, fysisk planering, bygglovsfrågor, bostadsanpassnings-ärenden, mätnings- och karthantering, skog- och naturvård, strategiskt miljö- och energiarbete, miljö- och hälsoskydd samt livsmedelskontroller.

Nämnden ansvarar även för skötsel och utveckling av kommunens gator och parker sommar- och vintertid och har ansvar för fritids-, och ungdomsverksamhet, däribland förenings-stödande verksamhet samt drift och utveckling av kommunens fritids- och friluftsanläggningar. Nämnden genomför planerade åtgärder för investeringar och reinvesteringar.

Samhällsnämnden tilldelas 163,2 mnkr vilket är 2,7 mnkr mer än 2015.

Tilldelningen innebär att följande åtgärder ska prioriteras:

Ny tjänst till ungdomsgårdsverksamheten på Kåken.

Nya tjänsteresurser på bygg- och miljö

Täckning kostnadsökningar, bibehållen kollektivtrafik (med undantag för linje 512) samt utveckling av anropsstyrd trafik.

Fortsatt drift av Västanå

Samhällsnämnden ges en investeringsram på 50,0 mnkr. Större delen, ca 46 mnkr utgör investeringar inom bygg- och miljö. Investeringarna inom fritidssektorn beräknas till ca 4 mnkr.

Reinvesteringar i gator och vägar utgör en betydande kostnad. Bland andra åtgärder som beräknas kunna inrymmas i investeringsramen kan nämnas: gång- och cykelväg vid Nattviken och gång- och cykelväg och bro vid Bildhuggaren,

belysningsåtgärder, staket längs järnvägen, utegym, reinvesteringar i parker och dagvattenledningar, ny pistmaskin samt investeringar i friluftsområden.

Resultatuppdrag Samhällsnämnden 2016

Invånare som är nöjda med kommunens gång- och cykelvägar ska öka

Baslinje 2014 Index 51

Målnivå 2016 Index 53

Antalet resor med kollektivtrafiken ska öka

Baslinje 2014 419 000 resor

Målnivå 2016 461 000 resor

Andelen miljöbilar i kommunorganisationen ska öka

Baslinje 2014 65%

Målnivå 2016 80%

Rikssnitt 2014 45%

SOCIALNÄMNDEN 532,7 mnkr + 9,0 Mnkr

Socialnämndens viktigaste uppgift är att på demokratis och solidaritetens grund främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet.

Omsorg om funktionshindrade, omsorg om äldre, om individer och familjer är grundläggande och genomförs bland annat genom hemtjänst, särskilt boende och ansvarstagande för människor med beroendeproblematik. Barnperspektivet ska genomsyra all verksamhet.

Socialnämnden tilldelas 532,7 mnkr vilket är 9,0 mnkr mer än budgetbeslut för 2015.

Budgeten ger utrymme för vissa särskilt prioriterade åtgärder:

6 nya sjukskötersketjänster inom hemsjukvården.

1 mnkr förstärkning socialsekreterare IFO

1 mnkr förstärkning i omsorgen funktionshindrade

1 mnkr förstärkning inom hemtjänsten

0,8 mnkr för särskild satsning familjehemsplacerade elever (SkolFam) i samarbete med Skolnämnden.

Socialnämnden ges en investeringsram på 1,0 mnkr för inventarier inom verksamheten.

Resultatuppdrag Socialnämnden 2016

Andelen brukare som är nöjda med sin hemtjänst ska öka

Baslinje 2014 89%

Målnivå 2016 91%

Rikssnitt 2014 91%

Andelen brukare som är nöjda med sitt särskilda boende ska öka

Baslinje 2014 82%

Målnivå 2016 84%

Rikssnitt 2014 84%

Den genomsnittliga handläggningstiden för att få ekonomiskt bistånd vid nybesök ska minska

Baslinje 2014 26 dagar

Målnivå 2016 19 dagar

Rikssnitt 2014 16 dagar

Sjukfrånvaron ska minska

Baslinje 2014 9 %

Målnivå 2016 7%

SKOLNÄMNDEN 539,0 mnkr + 23,0 mnkr

Skolnämnden har ansvar för utbildningsformer från förskola till gymnasium inklusive öppen förskola, fritidshem och musik- och kulturskolan. I de aktuella åldrarna finns 4849 kommuninnevånare. Skolnämnen verkar för att erbjuda en likvärdig skola där alla elever kan utvecklas och uppnå utbildningens mål.

Skolnämnden tilldelas 539 mnkr vilket är 23 mnkr mer än för 2015. Tilldelningen innebär att framförallt att vi slår vakt om lärartätheten.

Budgeten ger utrymme för närmare 20 nya tjänster – lärare och assistenter – för att möta det ökade elevantalet i skolorna och för pedagogisk utveckling genom delat lärarskap i klassrummen.

Budgeten ger utrymme för en särskild satsning på familjehemsplacerade elever genom det så kallade SkolFam-projektet. Detta projekt genomförs i direkt samarbete med socialnämnden.

Skolnämnden tilldelas genom särskilt beslut 5,0 mnkr för omställningskostnader i samband med omorganisation avseende lokaler.

Skolnämnden ges en investeringsram på 2,0 mnkr för kostnader i samband med lokalförändringar.

Resultatuppdrag Skolnämnden 2016

Andelen elever i åk 9 som är behöriga till ett gymnasieprogram ska öka

Baslinje 2014	86%
Målnivå 2016	88%
Rikssnitt 2014	87%

Andelen elever som fullföljer gymnasieutbildning inom tre år i kommunen ska öka

Baslinje 2014	77%
Målnivå 2016	81%
Rikssnitt 2014	80%

Andelen elever i åk 3 som deltagit i alla delprov och som klarat alla delprov för ämnesprovet svenska och svenska som andra språk ska öka

Baslinje 2014	77%
Målnivå 2016	79%
Rikssnitt 2014	73%

KOMMUNSTYRELSEN 134,1 mnkr + 3,3 mnkr

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ansvar för hela kommunens utveckling, ekonomi och personal-politik. Styrelsen har tillsynsansvar över alla nämnder, kommunala bolag samt Räddningstjänsten. Styrelsen ansvarar även för landsbygdsutveckling, frågor om mark och vatten, bostadsplanering, trygghet, folkhälsa, internationella frågor, kontakter med myndigheter och Mittuniversitet. Till de viktigaste verksamheterna hör näringslivsutveckling, infrastruktur och kultur.

Kommunstyrelsen tilldelas 134,1 mnkr vilket är 3,3 mnkr mer än 2015.

Budgeten inrymmer bland annat följande satsningar:

Ny Rekryterings- och bemanningsenhet
Samverkan Brottsofferjouren och vittnesstöd och Frivilliga resursgrupper.

Ökad satsning på Technichus

Resurser för Trygghetsboende

Omställning för ny verksamhet Sambiblioteket

Resurser för strukturfondsprojekt

Ökat bidrag till Kulturföreningar

Tillgänglighetssamordnare (0,5 tj)

Kommunstyrelsen ges en investeringsram på 9,0 mnkr.

Resultatuppdrag Kommunstyrelsen 2016

Medborgarnas bedömning av kommunen som en bra plats att bo och leva på ska öka

Baslinje 2014	86%
Målnivå 2016	90%

Medborgarnas nöjdhet när det gäller trygghet ska öka

Baslinje 2014	Index 55
Målnivå 2016	Index 57
Rikssnitt 2014	Index 61

Resultatet i Svenska näringslivs ranking av företagsklimatet ska öka

Baslinje 2015	3,47
Målnivå 2016	3,55
Rikssnitt 2015	3,37

Andelen medborgare som upplever ett gott bemötande vid kontakt med kommunen ska öka

Baslinje 2014	87%
Målnivå 2016	90%
Rikssnitt 2014	86%

Nöjd medarbetarindex ska öka

Baslinje 2014	Index 80
Målnivå 2016	Index 82
Rikssnitt 2014	Index 78

Andelen tillsvidareanställda kvinnor med heltidsanställning ska öka

Baslinje 2014	76%
Målnivå 2016	80%

Resultatöverskott i procent av skatter, statsbidrag och utjämning

Baslinje 2014	0,4%
Målnivå 2016	1,0 %

Samtliga nämnder och styrelser ska följa budget

Andelen inköp av förbrukningsmaterial hos avtalsleverantörer ska öka

Baslinje 2014	5 av 5
Målnivå 2016	5 av 5

Kommunfullmäktige tilldelas en budgetram på 4,1 mnkr

Så här har vi jobbat med budgeten

Arbetet med 2016 års budget inleddes i november 2014. Till grund för budgetarbetet ligger bland annat det av kommunfullmäktige antagna Reglementet för Ekonomistyrning, dvs det dokument som anger de grundläggande spelreglerna för ekonomiarbetet. Kommunstyrelsen fastställde direktiv för budgetarbetet den 7 januari 2015 där en preliminär budgetram angavs för varje nämnd. Beloppen i denna ram var identiska med de belopp som tilldelades nämnder för 2015.

Den 13 februari hölls en första budgetkonferens där förvaltningsledningarna presenterade förutsättningar för den kommande budgetprocessen. Arbetet i de olika nämnderna med att utforma en budget inom den preliminärt tilldelade ramen har sedan skett i samverkan mellan politiker och tjänstemän. Nämnderna inlämnade till den 30 april sina förslag till nämndbudgetar och äskanden utöver ram som antagits av respektive nämnd. Det visades

sig att nämndernas sammantagna önsknings utöver ram utgjorde drygt 85 mnkr. Överläggningar har därefter skett med de enskilda nämnderna för fördjupad dialog om nämndernas ekonomiska utmaningar och möjligheter. Den 8 maj hölls en budgetkonferens med budgetberedningen, vilken utgörs av ledamöterna i kommunstyrelsens arbetsutskott + representanter från de politiska partier i fullmäktige som ej är representerade i arbetsutskottet. Vid budgetkonferensen presenterade nämnderna och förvaltningarna sina preliminära budgetberäkningar. Nämndbudgetarna har fackligt förhandlats innan respektive nämnd antagit budgeten. Föreliggande förslag till budget framläggs av den politiska majoriteten i kommunstyrelsen.

Budget är en beräkning av högsta möjliga kostnad. I arbetet med budget har i samtal med varje nämnd tydliggjorts att budgetramen är ett tak, dvs en bestämning av högsta möjliga kostnader för verksamheterna. Likaledes har betonats att ambitionen i nämnd/förvaltning inte ska vara att förbruka alla medel som anvisats för genomförande av den förväntade insatsen. Tvärtom är det önskvärt att nämnd/förvaltning kan göra aktiviteter till lägre kostnad - och därmed leverera ett överskott för verksamhetsåret. Sådant uppskattas och ger ökade förutsättningar för framtida medelstillelse. Av kommunens ekonomistyrningsregler framgår också vad som i övrigt gäller för nämndernas ekonomiska hantering av tilldelade medel.

Med goda hälsningar,

Fred Nilsson
Kommunstyrelsens ordförande (S)

Amanda Lind
Kommunstyrelsens vice ordförande (MP)

Ingrid Nilsson
Majoritetsföreträdare (V)

Omvärldsanalys

Ekonomiska utsikter

Nationellt/kommunalt perspektiv (Utdrag ur SKL:s ekonomirapport, chefseko-nomens slutsatser, kon- junkturinstitutets prognos samt Nordeas navigator.)

Omvärldsanalys

Återhämtningen av den svenska ekonomin fortsätter och nästa år blir konjunkturläget balanserat. Arbetslösheten faller dock bara tillbaka långsamt till strax under 7 procent 2017-2019. Riksbanken har i ord och handling varit tydlig med att inflationsmålet har högsta prioritet. En förutsättning för att inflationsmålet ska nås inom rimlig tid är att kronan inte försvagas för mycket

Försiktigt positiva signaler från euroområdet

Den globala konjunkturen förbättras långsamt. I euroområdet ser återhämtningen ut att stå på något fastare grund. Arbetslösheten har minskat det senaste året. Konsumentförtroendet ökar på senare tid och ligger nu som även andra trendindikatorer över det historiska genomsnittet. Bakom den ljusare bilden ligger bland annat det lägre oljepriset.

Ekonomin i kommuner och landsting

Ekonomin i kommuner och landsting har under ett antal år hållits uppe av engångsintäkter. År 2015 är sista året som man kan räkna med återbetalning till kommuner och landsting. Detta tillsammans med att skatteintäkterna har utvecklats gynnsamt under 2015 gör att ekonomin hålls uppe. Framtiden bjuder på ett större demografiskt behov och skatteintäkterna beräknas öka långsammare vilket gör att det kommer att krävas skattehöjningar i kommuner och landsting för att klara av att hålla resultatet över nollstrecket.

Yenen har fått snabba fötter

USDJPY har den senaste månaden brutit upp och igenom sitt tidigare intervall: 118-121. USDJPY når i dagsläget sin högsta nivå på 13 år. Den rörelsen sammanfaller med att Nikkei 225 noterar sin högsta nivå på 15 år. Börsen i Japan får mycket av sin energi från allmän yen-svaghet.

Den är i sin tur resultatet av den sedelpress som Bank of Japan bedriver.

Internationell konjunktur

Den amerikanska konjunkturen försätter att förstärkas och agerar draglok för världsekonomin de kommande åren. Europaområdet och Japan drar nytta av Amerikas efterfrågetillväxt och försvagade valutor. I tillväxtekonomierna väntas tillväxten bli mer eller mindre oförändrad de närmaste åren. Sammantaget ökar den globala tillväxten något under både 2015 och 2016.

Finanskrisen

Ännu sex år efter finanskrisens utbrott finns det många obalanser kvar i världsekonomin. Osäkerhet vart den globala konjunkturen är på väg är fortfarande stor. Trots att återhämtningen är långsam dominerar riskerna på nedåtsidan.

Det finns risker för förnyad finansiell turbulens och trögare återhämtning i euroområdet samt geopolitisk osäkerhet. Stora orosmoln finns i Kina där fastighetsmarknaden är väldigt högt värderad. Även i Sverige finns risk för att fastighetspriserna kommer att sjunka och i kombination med extremt hög skuldsättning kan det hämma konjunkturåterhämtningen i Sverige.

Ränteläget

Riksbanken har sänkt sin styrränta till att vara minus 25 punkter vilket innebär ett väldigt förmånligt läge för att låna pengar.

Detta är betydelsefullt för Härnösandshus som har huvuddelen av kommunkoncernens skulder till kreditinstitut. Kommunen har också lyckats ta upp lån till nollränta vilket få ses som en historisk händelse i Härnösands kommun.

Däremot påverkas kommunens pensionsskuld negativt av minskad styrränta.

Tidigare finansierade sig kommunen i banksektorn med reporäntan som bas. Idag sker i princip all upplåning via Kommuninvest. Kommuninvest har samma rating som Svenska staten men får trots det betala ett riskpåslag i förhållande till statens upplåning. Riskpåslaget är dock väsentligt lägre än motsvarande påslag för bankerna. Summan av skatter och statsbidrag väntas för Härnösands kommun öka från 1 434 mnkr år 2015 till 1 470 mnkr år 2016. Prognosen baseras på SKL:s prognos i april 2015. Den påverkas av ändringar i konjunkturen, av kommu-

nens befolkningsutveckling, beslut i kommande statsbudgetar samt ändrade utfall i utjämningsystemen.

Socialnämnden som ansvarar för äldre- och handikappomsorg samt individ- och familjeomsorg har brutit trenden med budgetunderskott. Nämnden har både 2013 och 2014 redovisat positiva årsutfall och prognosen för 2015 ser positiv ut.

Skolan har fått ökade volymer av barn och detta innebär nya utmaningar i form av ett ökat behov av endamålsenliga lokaler. Dessutom så innebär en ökad volym barn att det blir svårt att finansiera verksamheten inom befintlig budgetram.

Under 2015 utökade pensionsstiftelsen sitt engagemang till att även omfatta Kommunförbundets pensioner. Stiftelsens stadgar och placeringspolicy är omarbetade och godkända av länsstyrelse och finansinspektionen. Pensionsstiftelsen har haft en god utveckling på placerade medel. Senaste året har stiftelsen haft sina tillgångar likvida pga risken på markanden.

De ansträngningar som under många år gjorts för att bredda näringslivet och stimulera tjänstesektorn har i många stycken varit framgångsrika. Härnösand är idag en företagstät kommun med en stark utveckling. Det är bra inför framtiden att stora strukturella grepp redan är tagna. Att satsa på bredbandsutbyggnad inom kommunen, och främst på landsbygden, är en prioriterad satsning. Kommunen klättrade i olika företagsmätningar och kommunen har också vunnit pris för bästa upphandling.

Härnösand, liksom länet och regionen, påverkas självklart av globala trender och utvecklingslinjer. Företagen och arbetsplatserna är på gott och ont en integrerad del av den pågående globaliseringen. Näringslivet och regionens invånare är i ökande grad berörda av beslut och förutsättningar som inte går att påverka lokalt eller regionalt. En global trend är att företagens och människornas rörlighet ökar. Företag är inte längre bundna till en viss plats och människor inte knutna till en viss arbetsgivare. Avgörande för ett företags lokalisering är inte längre lokala råvarutillgångar och arbetskraftsutbud. Ungdomar bor inte kvar lika länge i sina födelseorter och äldre är mer flexibla i sitt val av bostadsort.

Detta är en såväl en utmaning som en möjlighet för kom-

munen. Det handlar därför inte bara om att erbjuda lokaler och etableringsmark. Att skapa en plats där människor trivs och vill leva, är minst lika viktigt.

Det är också viktigt att Härnösands medborgare känner sig delaktiga och ansvariga och kan betrakta kommunens vision om att vara en hållbar, livaktig och solidarisk kommun som en effektiv, levande och verklighetsnära vision. Målet är att Härnösand ska utvecklas som en attraktiv, central ort i norra Sverige som står stark för framtidens utmaningar. Utgångspunkterna är hållbar utveckling, innovation, kunskap och företagande.

Majoriteten föreslår att man för kommande mandatperiod inför två perspektiv och åtta mål. Det första perspektivet är Härnösandsperspektivet med fyra mål. Attraktivt boende, växande näringsliv, ledande miljökommun samt kunskapsstaden. Det andra perspektivet är organisationsperspektivet som också består av fyra mål. Jämställd och solidarisk välfärd, god service, framtidens arbetsgivare samt välskött och stabil ekonomi.

Härnösands kommuns investeringar är en satsning på framtiden. Investeringsnivån har ökat under de senaste åren och det senaste året inte kunnat genomföras med eget kapital. Den plan för de närmaste årens investeringar är offensiv och strategiskt motiverad för satsning på infrastruktur och långsiktig förstärkning av kommunens attraktionskraft och för att möta en kommande tillväxt. Ny Västra kanalbro/Entré Syd, ny ridsportanläggning, kajer och exploatering av nya industri- och bostadsområden kommer dock inte kunna genomföras utan upplåning. I en situation av tydligt ökat intresse hos marknaden för investeringar i Härnösand, för bland annat nyproduktion av bostäder såväl radhus som lägenheter, är det av största vikt att kommunen etablerar den infrastruktur som välkomnar och stärker denna positiva utveckling. Som ett led i denna infrastruktur är den satsning som kommer att göras på ett nytt vatten och avloppsområde på södra Härnön. Investeringsstakten måste på sikt anpassas utifrån den resultatnivå kommunens kan åstadkomma, en väl så viktig uppgift för kommande års budgetarbete. En ökat tillväxt i befolkning och näringsverksamhet och en minskad arbetslöshet kan påtagligt förbättra förutsättningarna för detta. Den nya bilden av ett växande Härnösand har skapat stort intresse bland kommunens invånare och även bland de som kan tänka sig flytta hit.

Demografi

Nationellt och regionalt perspektiv

Härnösands kommuns befolkning

Under årets första tre månader ökade Sveriges befolkning med 20 002 personer. Totalt uppgår nu Sveriges befolkning till 9 767 357 personer. Även Västernorrlands befolkningsutveckling har varit positiv. Mellan 1 januari och 31 mars 2015 ökade Västernorrlands befolkning med 104 personer av dessa svarade Härnösand för 97 personer.

Sedan 2013 uppvisar Härnösand en positiv befolkningsutveckling. Det är ett trendbrott efter att kommunen i många år uppvisat negativa befolkningsciffror. Under förra året växte kommunens befolkning med inte mindre än 246 personer. En tillväxt som alltså fortsatt under första kvartalet 2015.

Det ser dock olika ut i länets kommuner. Det första kvartalet 2015 är det Härnösand som står för den klart största ökningen med +97 invånare. Även Sundsvall (+54), Örnsköldsvik (+37), och Sollefteå (+24) uppvisar en tydlig befolkningsstillväxt. Timrå har en liten tillväxt på 4 personer medan Ånge (-25) och Kramfors (-87) fortsätter att tappa befolkning.

Det är inflyttningen som är den bakomliggande orsaken till befolkningsstillväxten i länet. Detta gäller även Härnösands kommun, som har ett positivt flyttningsnetto. För Härnösands del är det inflyttningen från andra kommuner i Västernorrland och från andra länder som ger denna positiva utveckling. Även om födelsetalen i Härnösand är fortsatt negativa (-10), föddes det 61 barn under perioden, vilket är 27 fler än under samma period i fjol. Härnösand har nu totalt 24 852 invånare.

God ekonomisk hushållning

Kommunernas ekonomiska styrning baseras främst på Kommunallagen och Lagen om kommunal redovisning. Enligt Kommunallagen ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Till detta balanskrav finns också krav på att mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska budgeteras och utvärderas. Budgeten ska även innehålla en plan för ekonomin de närmaste tre åren, varav budgetåret är det första.

Kommunfullmäktige har fastställt ett nytt reglemente för ekonomistyrning som ersätter tidigare beslutade reglemente, där kommunen definierar vad som är god ekonomisk hushållning för just Härnösands kommun. God ekonomisk hushållning ställer högre krav på resultatet än vad balanskravet gör även om skillnaden kan vara svår att kvantifiera. Det är viktigt för god ekonomisk hushållning att det finns bra och tydliga mål, inte bara för ekonomin utan även för övriga mjuka värden. För Härnösand blir det viktigt är ha en bra uppföljning av de åtta målen.

Flerårsplan

Finansiell analys

Resultat och kapacitet

Aspekten resultat visar på det budgeterade resultatet och dess orsaker. Rörelseriktning mot ökade obalanser är en varningssignal.

Årets resultat	Utfall	Budget		Plan	
	2014	2015	2016	2017	2018
Resultat, Mkr	6,0	14,1	15,0	20,0	20,0
% av skatter och statsbidrag	0,4	1,0	1,0	1,3	1,3

Kommunens budget

Driftbudget, Mnkr

Ansvarsområde	Budgetram 2016
Kommunstyrelsen + Kommunfullmäktige	138,2
Arbetslivsnämnden	44,9
Samhällsnämnden	163,2
Socialnämnden	532,7
Skolnämnden	539,0
SUMMA	1 418,0

Investeringsbudget, Mnkr

Nämnd	2015	2016	2017	2018	Total
Kommunstyrelsen + Kommunfullmäktige	10,0	9,0	12,0	12,0	43,0
Samhällsnämnden	78,0	50,0	57,0	47,0	232,0
Arbetslivsnämnden	1,0	1,0	1,0	1,0	4,0
Skolnämnden	2,0	2,0	4,0	1,0	9,0
Socialnämnden	7,3	1,0	1,0	1,0	10,3
TOTALT	98,3	63,0	75,0	62,0	298,3

Specifikation vissa nämnder, Mnkr

Kommunstyrelsen	2015	2016	2017	2018	Total
KSF investeringar	3,0	3,0	3,0	3,0	12,0
Internbanken	5,0	3,0	5,0	5,0	18,0
KS exploatering	2,0	2,0	3,0	3,0	10,0
Kultur	1,0	1,0	1,0	1,0	4,0
TOTALT	11,0	9,0	12,0	12,0	44,0

Samhällsnämnden, Mnkr	2015	2016	2017	2018	Total
Fritid	15,6	4,0	2,0	3,0	24,6
Bygg o Miljö	43,5	46,0	55,0	44,0	188,5
TOTALT	59,1	50,0	57,0	47,0	213,1

RESULTATRÄKNING	Budget 2015	Budget 2016	Budget 2017	Budget 2018
Skatte intäkter	1 093,6	1 134,0	1 183,0	1 233,0
Statsbidrag	319,6	336,0	331,0	325,0
Summa skatter och bidrag	1413,2	1470,0	1 514,0	1 558,0
Finansiella intäkter	20,0	20,0	20,0	20,0
Summa intäkter	1 433,2	1 490,0	1 534,0	1 578,0
Finansiella kostnader	-21,0	-24,0	-25,0	-26,0
Avskrivningar	-23,0	-33,0	-37,0	-42,0
Disponibelt	1 389,2	1 433,0	1 472,0	1 510,0
Resultat	14,1	15,0	20,0	20,0
Disponibelt för nämnder	1 375,1	1 418,0	1 452,0	1 490,0
Kommunstyrelsen + Kommunfullmäktige	134,6	138,2	141,8	145,5
Arbetslivsnämnden	42,1	44,9	46,1	48,6
Samhällsnämnden	152,3	163,2	167,4	172,5
Socialnämnden	530,1	532,7	546,6	559,6
Skolnämnden	516,0	539,0	550,2	563,8
Summa verksamhetsutrymme	1 375,1	1 418,0	1 452,0	1 490,0

Balansräkning, mnkr	Utfall 2014	Budget 2015	Budget 2016	Budget 2017	Budget 2018
Anläggningstillgångar	648	752	790	830	840
Omsättningstillgångar	127	120	130	131	132
Summa tillgångar	775	872	920	961	972
Eget kapital	-203	-378	-193	-154	-133
Avsättningar	659	790	778	780	770
Långfristiga skulder	80	150	85	85	85
Kortfristiga skulder	239	310	250	250	250
Summa skulder och eget kapital	775	872	920	961	972

2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016
2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016
2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016
2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016
2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016
2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016
2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016
2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016
2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016
2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016
2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016
2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016
2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016
2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016
2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016
2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016
2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016 2016



Härnösands
kommun